श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

श्रीमद्भागवत रसिक कुटुंब

UG-11.29- षष्ठः सोपान

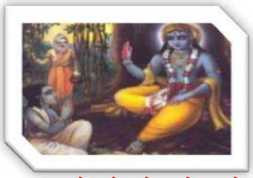

स्व धाम प्रस्थान को देखो हो रहे श्री कृष्ण तैयार।
उद्धृत किए उद्धव समक्ष अद्भुत अनमोल उद्गार।।

नारायणं(न्) नमस्कृत्य, नरं(ञ्) चैव नरोत्तमम्।
देवीं(म्) सरस्वतीं(वँ) व्यासं(न्), ततो जयमुदीरयेत्॥

nārāyaṇaṃ(n) namaskṛtya, naraṃ(ñ)caiva narottamam
devīṃ(m) sarasvatīṃ(ṽ) vyāsaṃ(n), tato jayamudīrayet

नामसङ्कीर्तनं(यँ) यस्य, सर्वपापप्रणाशनम्।
प्रणामो दुःखशमनस्, तं(न्) नमामि हरिं(म्) परम्॥

nāmasaṅkīrtanaṃ(ỹ) yasya, sarvapāpapraṇāśanam
praṇāmo duḥkhaśamanas, taṃ(n) namāmi hariṃ(m) param

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्

एकादशः स्कन्धः

॥ अथैकोनत्रिंशोऽध्यायः॥

Śrīmadbhāgawatamahāpurāṇam

Ekādaśḥ skandhaḥ

.. athekonatriṃśo'dhyāyaḥ ..

उद्धव उवाच

सुदुश्चरामिमां(म्) मन्ये, योगचर्यामनात्मनः ।

यथां(ञ्)जसा पुमान् सिद्ध्येत्, तन्मे ब्रूह्यं(ञ्)जसाच्युत॥ 1॥

uddhava uvāca

suduścarāmimām(m) manye, yogacaryāmanātmanaḥ .

yathām(ñ)jasā pumān siddhyet, tanme brūhyam(ñ)jasācyuta .. 1..

प्रायशः(फ्) पुण्डरीकाक्ष, युं(ञ्)जन्तो योगिनो मनः ।

विषीदन्त्यसमाधानान्-मनोनिग्रहकर्शिताः ॥ 2॥

prāyaśaḥ(ph) puṇḍarīkākṣa, yuṃ(ñ)janto yogino manaḥ .

viṣīdantyasamādhānān- manonigrahakarśitāḥ .. 2..

अथात आनन्ददुघं(म्) पदाम्बुजं(म्),

हं(म्)साः(श्) श्रयेरन्नरविन्दलोचन ।

सुखं(न्) नु विश्वेश्वर योगकर्मभिस्-

त्वन्माययामी विहता न मानिनः ॥ 3॥

athāta ānandadughaṃ(m) padāmbujaṃ(m)

haṃ(m)sāḥ(ś) śrayerannaravindalocana .

sukhaṃ(n) nu viśveśvara yogakarmabhis-

tvanmāyayāmī vihatā na māninaḥ .. 3..

किं(ञ्) चित्रमच्युत तवैतदशेषबन्धो,

दासेष्वनन्यशरणेषु यदात्मसात्त्वम् ।

योऽरोचयत् सह मृगैः(स्) स्वयमीश्वराणां(म्)

श्रीमत्किरीटतटपीडितपादपीठः ॥ 4॥

kiṃ(ñ) citramacyuta tavaitadaśeṣabandho
dāseṣvananyaśaraṇeṣu yadātmasāttvam .
yo'rocayat saha mṛgaiḥ(s) svayamīśvarāṇāṃ(m)
śrīmatkirīṭataṭapīḍitapādapīṭhaḥ .. 4..

तं(न्) त्वाखिलात्मदयितेश्वरमाश्रितानां(म्),
सर्वार्थदं(म्) स्वकृतविद् विसृजेत को नु ।
को वा भजेत् किमपि विस्मृतयेऽनु भूत्यै,
किं(वँ) वा भवेन्न तव पादरजोजुषां(न्) नः ॥ 5॥
taṃ(n) tvākhilātmadayiteśvaramāśritānāṃ(m)
sarvārthadaṃ(m) svakṛtavid visṛjeta ko nu .
ko vā bhajet kimapi vismṛtaye'nu bhūtyai
kiṃ(v̐) vā bhavenna tava pādarajojuṣāṃ(n) naḥ .. 5..

नैवोपयन्त्यपचितिं(ङ्) कवयस्तवेश,
ब्रह्मायुषापि कृतमृद्धमुदः(स्) स्मरन्तः ।
योऽन्तर्बहिस्तनुभृतामशुभं(वँ) विधुन्वन्-
नाचार्यचैत्यवपुषा स्वगतिं(वँ) व्यनक्ति ॥ 6॥
naivopayantyapacitiṃ(ṅ) kavayastaveśa
brahmāyuṣāpi kṛtamṛddhamudaḥ(s) smarantaḥ .
yo'ntarbahistanubhṛtāmaśubhaṃ(v̐) vidhunvan-
nācāryacaittyavapuṣā svagatiṃ(v̐) vyanakti .. 6..

श्रीशुक उवाच

*इत्यु*द्धवेनात्यनु*रक्तचेतसा,

*पृष्टो जगत्क्रीडनकः(स्) स्वश*क्तिभिः ।

गृहीतमूर्तित्रय ईश्वरेश्वरो,

जगाद *सप्रेममनोह*रस्मितः ॥ 7॥

śrīśuka uvāca

*ityu*ddhavenātyanura*ktacetasā

pṛ*ṣṭo jagatkrīḍanakaḥ(s) svaśa*ktibhiḥ .

gṛhītamūrtitraya īśvareśvaro

jagāda sa*premamanohara*smitaḥ .. 7..

श्रीभगवानुवाच

ह*न्त ते कथयि*ष्यामि, मम धर्मान् सुमं(ङ्)गलान् ।

याञ्छ्र*द्धयाऽऽचरन् मर्त्यो, मृ*त्युं(ञ्) जयति दुर्जयम् ॥ 8॥

śrībhagavānuvāca

ha*nta te kathayi*ṣyāmi, mama dharmān sumaṃ(ṅ)galān .

yānśra*ddhayā''caran martyo, mṛ*tyuṃ(ñ) jayati durjayam .. 8..

कुर्यात् सर्वाणि कर्माणि, मदर्थं(म्) शनकैः(स्) स्मरन् ।

मय्यर्पितम*नश्चित्तो, म*द्धर्मात्ममनोरतिः ॥ 9॥

Kuryāt sarvāṇi karmāṇi, madarthaṃ(m) śanakaiḥ(s) smaran .

mayyarpitamana*ścitto, ma*ddharmātmamanoratiḥ .. 9..

देशान् पुण्यानाश्रयेत, मद्भक्तैः(स्) साधुभिः(श्) श्रितान् ।

देवासुरमनुष्येषु, मद्भक्ताचरितानि च ॥ 10॥

deśān puṇyānāśrayeta, madbhaktaiḥ(s) sādhubhiḥ(ś) śritān .

devāsuramanuṣyeṣu, madbhaktācaritāni ca .. 10..

पृथक् सत्रेण वा मह्यं(म्),पर्वयात्रामहोत्सवान् ।

कारयेद् गीतनृत्याद्यैर्- महाराजविभूतिभिः ॥ 11॥

pṛthak satreṇa vā mahyaṃ(m), parvayātrāmahotsavān .

kārayed gītanṛtyādyair- mahārājavibhūtibhiḥ .. 11..

मामेव सर्वभूतेषु, बहिरन्तरपावृतम् ।

ईक्षेतात्मनि चात्मानं(यँ), यथा खममलाशयः ॥ 12॥

māmeva sarvabhūteṣu, bahirantarapāvṛtam .

īkṣetātmani cātmānaṃ(ỹ), yathā khamamalāśayaḥ .. 12..

इति सर्वाणि भूतानि, मद्भावेन महाद्युते ।

सभाजयन् मन्यमानो, ज्ञानं(ङ्) केवलमाश्रितः ॥ 13॥

iti sarvāṇi bhūtāni, madbhāvena mahādyute .

sabhājayan manyamāno, jñānaṃ(ṅ) kevalamāśritaḥ .. 13..

ब्राह्मणे पुल्कसे स्तेने, ब्रह्मण्येऽर्के स्फुलिं(ङ्)गके।

अक्रूरे क्रूरके चैव, समदृक् पण्डितो मतः ॥ 14॥

brāhmaṇe pulkase stene, brahmaṇye'rke sphuliṃ(ṅ)gake .

akrūre krūrake caiva, samadṛk paṇḍito mataḥ .. 14..

नरेष्वभीक्ष्णं(म्) मद्भावं(म्), पुं(म्)सो भावयतोऽचिरात् ।

स्पर्धासूयातिरस्काराः(स्), साहं(ङ्)कारा वियन्ति हि ॥ 15॥

nareṣvabhīkṣṇaṃ(m) madbhāvaṃ(m), puṃ(m)so bhāvayato'cirāt .

'spardhāsūyātiraskārāḥ(s), sāhaṃ(ṅ)kārā viyanti hi .. 15..

विसृज्य स्मयमानान् स्वान्, दृशं(वँ) व्रीडां(ञ्) च दैहिकीम् ।

प्रणमेद् दण्डवद् भूमा- वाश्वचाण्डालगोखरम् ॥16॥

visṛjya smayamānān svān, dṛśaṃ(ṽ) vrīḍāṃ(ñ) ca daihikīm .

praṇamed daṇḍavad bhūmā- vāśvacāṇḍālagokharam .. 16..

यावत् सर्वेषु भूतेषु, मद्भावो नोपजायते ।

तावदेवमुपासीत, वाङ्मनः(ख्)कायवृत्तिभिः ॥ 17॥

Yāvat sarveṣu bhūteṣu, madbhāvo nopajāyate .

tāvadevamupāsīta, vāṅmanaḥ(kh)kāyavṛttibhiḥ .. 17..

सर्वं(म्) ब्रह्मात्मकं(न्) तस्य, विद्ययाऽऽत्ममनीषया ।

परिपश्यन्नुपरमेत्, सर्वतो मुक्तसं(म्)शयः ॥ 18॥

sarvaṃ(m) brahmātmakaṃ(n) tasya, vidyayā''tmamanīṣayā .

paripaśyannuparamet, sarvato muktasaṃ(m)śayaḥ .. 18..

अयं(म्) हि सर्वकल्पानां(म्), सध्रीचीनो मतो मम ।

मद्भावः(स्) सर्वभूतेषु, मनोवाक्कायवृत्तिभिः ॥ 19॥

ayaṃ(m) hi sarvakalpānāṃ(m), sadhrīcīno mato mama .

madbhāvaḥ(s) sarvabhūteṣu, manovākkāyavṛttibhiḥ .. 19..

न ह्यं(ङ्)गोपक्रमे ध्वं(म्)सो, मद्धर्मस्योद्धवाण्वपि ।

मया व्यवसितः(स्) सम्यङ्- निर्गुणत्वादनाशिषः ॥ 20॥

na hyaṃ(ṅ)gopakrame dhvaṃ(m)so, maddharmasyoddhavāṇvapi .

mayā vyavasitaḥ(s) samyaṅ- nirguṇatvādanāśiṣaḥ .. 20..

यो यो मयि परे धर्मः(ख्), कल्प्यते निष्फलाय चेत् ।

तदायासो निरर्थः(स्) स्याद्, भयादेरिव सत्तम ॥ 21॥

yo yo mayi pare dharmaḥ(kh), kalpyate niṣphalāya cet .

tadāyāso nirarthaḥ(s) syād, bhayāderiva sattama .. 21..

एषा बुद्धिमतां(म्) बुद्धिर्- मनीषा च मनीषिणाम् ।

यत् सत्यमनृतेनेह, मर्त्येनाप्नोति मामृतम् ॥ 22॥

eṣā buddhimatāṃ(m) buddhir- manīṣā ca manīṣiṇām .

yat satyamanṛteneha, martyenāpnoti māmṛtam .. 22..

एष तेऽभिहितः(ख्) कृत्स्नो, ब्रह्मवादस्य सङ्ग्रहः।

समासव्यासविधिना, देवानामपि दुर्गमः ॥ 23॥

eṣa te'bhihitaḥ(kh) kṛtsno, brahmavādasya saṅgrahaḥ .

samāsavyāsavidhinā, devānāmapi durgamaḥ .. 23..

अभीक्ष्णशस्ते गदितं(ञ्), ज्ञानं(वँ) विस्पष्टयुक्तिमत् ।

एतद् विज्ञाय मुच्येत, पुरुषो नष्ट सं(म्)शयः॥ 24॥

abhīkṣṇaśaste gaditaṃ(ñ), jñānaṃ(ṽ) vispaṣṭayuktimat .

etad vijñāya mucyeta, puruṣo naṣṭa saṃ(m)śayaḥ .. 24..

सुविविक्तं(न्) तव प्रश्नं(म्), मयैतदपि धारयेत् ।
सनातनं(म्) ब्रह्मगुह्यं(म्), परं(म्) ब्रह्माधिगच्छति ॥ 25॥

suviviktaṃ(n) tava praśnaṃ(m), mayaitadapi dhārayet .
sanātanaṃ(m) brahmaguhyaṃ(m), paraṃ(m) brahmādhigacchati .. 25..

य एतन्मम भक्तेषु, सम्प्रदद्यात् सुपुष्कलम् ।
तस्याहं(म्) ब्रह्मदायस्य, ददाम्यात्मानमात्मना ॥ 26॥

ya etanmama bhakteṣu, sampradadyāt supuṣkalam .
tasyāhaṃ(m) brahmadāyasya, dadāmyātmānamātmanā .. 26..

य एतत् समधीयीत, पवित्रं(म्) परमं(म्) शुचि ।
स पूयेताहरहर्मां(ञ्), ज्ञानदीपेन दर्शयन् ॥ 27॥

ya etat samadhīyīta, pavitraṃ(m) paramaṃ(m) śuci .
sa pūyetāharaharmāṃ(ñ), jñānadīpena darśayan .. 27..

य एतच्छ्रद्धया नित्य- मव्यग्रः(श्) शृणुयान्नरः ।
मयि भक्तिं(म्) परां(ङ्) कुर्वन्, कर्मभिर्न स बध्यते ॥ 28॥

ya etacchraddhayā nitya- mavyagraḥ(ś) śṛṇuyānnaraḥ .
mayi bhaktiṃ(m) parāṃ(ṅ) kurvan, karmabhirna sa badhyate .. 28..

अप्युद्धव त्वया ब्रह्म, सखे समवधारितम् ।
अपि ते विगतो मोहः(श्), शोकश्चासौ मनोभवः ॥ 29॥

apyuddhava tvayā brahma, sakhe samavadhāritam .
api te vigato mohaḥ(ś), śokaścāsau manobhavaḥ .. 29..

नैतत्त्वया दाम्भिकाय, नास्तिकाय शठाय च ।

अशुश्रूषोरभक्ताय, दुर्विनीताय दीयताम् ॥ 30॥

naitattvayā dāmbhikāya, nāstikāya śaṭhāya ca .

aśuśrūṣorabhaktāya, durvinītāya dīyatām .. 30..

एतैर्दोषैर्विहीनाय, ब्रह्मण्याय प्रियाय च ।

साधवे शुचये ब्रूयाद्, भक्तिः(स्) स्याच्छूद्रयोषिताम् ॥ 31॥

etairdoṣairvihīnāya, brahmaṇyāya priyāya ca .

sādhave śucaye brūyād, bhaktiḥ(s) syācchūdrayoṣitām .. 31..

नैतद् विज्ञाय जिज्ञासोर्- ज्ञातव्यमवशिष्यते।

पीत्वा पीयूषममृतं(म्), पातव्यं(न्) नावशिष्यते ॥ 32॥

Naitad vijñāya jijñāsor- jñātavyamavaśiṣyate .

pītvā pīyūṣamamṛtaṃ(m), pātavyaṃ(n) nāvaśiṣyate .. 32..

ज्ञाने कर्मणि योगे च, वार्तायां(न्) दण्डधारणे ।

यावानर्थो नृणां(न्) तात, तावां(म्)स्तेऽहं(ञ्) चतुर्विधः ॥ 33॥

jñāne karmaṇi yoge ca, vārtāyāṃ(n) daṇḍadhāraṇe .

yāvānartho nṛṇāṃ(n) tāta, tāvāṃ(m)ste'haṃ(ñ) caturvidhaḥ .. 33..

मर्त्यो यदा त्यक्तसमस्तकर्मा,

निवेदितात्मा विचिकीर्षितो मे ।

तदामृतत्वं(म्) प्रतिपद्यमानो,

मयाऽऽत्मभूयाय च कल्पते वै ॥ 34॥

martyo yadā tyaktasamastakarmā

niveditātmā vicikīrṣito me .

tadāmṛtatvaṃ(m) pratipadyamāno

mayā''tmabhūyāya ca kalpate vai .. 34..

श्रीशुक उवाच

स एवमादर्शितयोगमार्गस्-

तदोत्तमश्लोकवचो निशम्य ।

बद्धां(ञ्)जलिः(फ्) प्रीत्युपरुद्धकण्ठो,

न किं(ञ्)चिदूचेऽश्रुपरिप्लुताक्षः ॥ 35॥

śrīśuka uvāca

sa evamādarśitayogamārgas-

tadottamaślokavaco niśamya .

baddhāṃ(ñ)jaliḥ(ph) prītyuparuddhakaṇṭho

na kiṃ(ñ)cidūce'śrupariplutākṣaḥ .. 35..

विष्टभ्य चित्तं(म्) प्रणयावघूर्णं(न्),

धैर्येण राजन् बहु मन्यमानः।

कृतां(ञ्)जलिः(फ्) प्राह यदुप्रवीरं(म्),

शीर्ष्णा स्पृशं(म्)स्तच्चरणारविन्दम्॥ 36॥

viṣṭabhya cittaṃ(m) praṇayāvaghūrṇaṃ(n)

dhairyeṇa rājan bahu manyamānaḥ .

kṛtāṃ(ñ)jaliḥ(ph) prāha yadupravīraṃ(m)

śīrṣṇā spṛśaṃ(m)staccaraṇāravindam .. 36..

उद्धव उवाच

विद्राविततो मोहमहान्धकारो,

य आश्रितो मे तव सन्निधानात् ।

विभावसोः(ख्) किं(न्) नु समीपगस्य,

शीतं(न्) तमो भीः(फ्) प्रभवन्त्यजाद्य ॥ 37॥

uddhava uvāca

vidrāvito mohamahāndhakāro

ya āśrito me tava sannidhānāt .

vibhāvasoḥ(kh) kiṃ(n) nu samīpagasya

śītaṃ(n) tamo bhīḥ(ph) prabhavantyajādya .. 37..

प्रत्यर्पितो मे भवतानुकम्पिना,

भृत्याय विज्ञानमयः(फ्) प्रदीपः ।

हित्वा कृतज्ञस्तव पादमूलं(ङ्),

कोऽन्यत् समीयाच्छरणं(न्) त्वदीयम् ॥ 38॥

pratyarpito me bhavatānukampinā

bhṛtyāya vijñānamayaḥ(ph) pradīpaḥ(ṅ) .

hitvā kṛtajñāstava pādamūlaṃ

ko'nyat samīyāccharaṇaṃ(n) tvadīyam .. 38..

वृक्णश्च मे सुदृढः(स्) स्नेहपाशो,

दाशार्हवृष्ण्यन्धकसात्वतेषु ।

प्रसारितः(स्) सृष्टिविवृद्धये त्वया,

स्वमायया ह्यात्मसुबोधहेतिना ॥ 39॥

vṛknāśca me sudṛḍhaḥ(s) snehapāśo

dāśārhavṛṣṇyāndhakasātvateṣu .

prasāritaḥ(s) sṛṣṭivivṛddhaye tvayā

svamāyayā hyātmasubodhahetinā .. 39..

नमोऽस्तु ते महायोगिन्, प्रपन्नमनुशाधि माम् ।

यथा त्वच्चरणाम्भोजे, रतिः(स्) स्यादनपायिनी ॥ 40॥

namo'stu te mahāyogin, prapannamanuśādhi mām .

yathā tvaccaraṇāmbhoje, ratiḥ(s) syādanapāyinī .. 40..

श्रीभगवानुवाच

गच्छोद्धव मयाऽऽदिष्टो, बदर्याख्यं(म्) ममाश्रमम् ।

तत्र मत्पादतीर्थोदे, स्नानोपस्पर्शनैः(श्) शुचिः ॥ 41॥

śrībhagavānuvāca

gacchoddhava mayā''diṣṭo, badaryākhyaṃ(m) mamāśramam .

tatra matpādatīrthode, snānopasparśanaiḥ(ś) śuciḥ .. 41..

ईक्षयालकनन्दाया, विधूताशेषकल्मषः ।

वसानो वल्कलान्यं(ङ्)ग, वन्यभुक् सुखनिः(स्)स्पृहः ॥ 42॥

īkṣayālakanandāyā, vidhūtāśeṣakalmaṣaḥ .

vasāno valkalānyaṃ(ṅ)ga, vanyabhuk sukhaniḥ(s)spṛhaḥ .. 42..

तितिक्षुर्द्वन्द्वमात्राणां(म्), सुशीलः(स्) सं(यँ)यतेन्द्रियः।

शान्तः(स्) समाहितधिया, ज्ञानविज्ञानसं(यँ)युतः ॥ 43॥

titikṣurdvandvamātrāṇāṃ(m), suśīlaḥ(s) saṃ(ỹ)yatendriyaḥ .

śāntaḥ(s) samāhitadhiyā, jñānavijñānasaṃ(ỹ)yutaḥ .. 43..

मत्तोऽनुशिक्षितं(यँ) यत्ते, विविक्तमनुभावयन् ।

मय्यावेशितवाक्चित्तो, मद्धर्मनिरतो भव ।

अतिव्रज्य गतीस्तिस्रो, मामेष्यसि ततः(फ्) परम् ॥ 44॥

matto'nuśikṣitaṃ(ỹ) yatte, viviktamanubhāvayan .

mayyāveśitavākcitto, maddharmanirato bhava .

ativrajya gatīstisro, māmeṣyasi tataḥ(ph) param .. 44..

श्रीशुक उवाच

स एवमुक्तो हरिमेधसोद्धवः(फ्),

प्रदक्षिणं(न्) तं(म्) परिसृत्य पादयोः।

शिरो निधायाश्रुकलाभिरार्द्रधीर्-

न्यषिं(ञ्)चदद्वन्द्वपरोऽप्यपक्रमे ॥45॥

śrīśuka uvāca

sa evamukto harimedhasoddhavaḥ(ph)

pradakṣiṇaṃ(n) taṃ(m) parisṛtya pādayoḥ .

śiro nidhāyāśrukalābhirārdradhīr-

nyaṣiṃ(ñ)cadadvandvaparo'pyapakrame .. 45..

सुदुस्त्यजस्नेहवियोगकातरो,

न शक्नुवं(म्)स्तं(म्) परिहातुमातुरः ।

कृच्छ्रं(यँ) ययौ मूर्धनि भर्तृपादुके,

बिभ्रन्नमस्कृत्य ययौ पुनः(फ्) पुनः ॥ 46॥

sudustyajasnehaviyogakātaro

na śaknuvaṃ(m)staṃ(m) parihātumāturaḥ .

kṛcchraṃ(ỹ) yayau mūrdhani bhartṛpāduke

bibhrannamaskṛtya yayau punaḥ(ph) punaḥ .. 46..

ततस्तमन्तर्हृदि सं(न्)निवेश्य,

गतो महाभागवतो विशालाम् ।

यथोपदिष्टां(ञ्) जगदेकबन्धुना,

तपः(स्) समास्थाय हरेरगाद् गतिम् ॥ 47॥

tatastamantarhṛdi sanṃ(n)niveśya

gato mahābhāgavato viśālām .

yathopadiṣṭāṃ(ñ) jagadekabandhunā

tapaḥ(s) samāsthāya hareragād gatim .. 47..

य एतदानन्दसमुद्रसम्भृतं(ञ्),

ज्ञानामृतं(म्) भागवताय भाषितम् ।

कृष्णेन योगेश्वरसेविताङ्घ्रिणा,

सच्छ्रद्धयाऽऽसेव्य जगद् विमुच्यते ॥ 48॥

ya etadānandasamudrasambhṛtaṃ(ñ)

jñānāmṛtaṃ(m) bhāgavatāya bhāṣitam .

kṛṣṇena yogeśvarasevitāṅghriṇā

sacchraddhayā''sevya jagad vimucyate .. 48..

भवभयमपहन्तुं(ञ्) ज्ञानविज्ञानसारं(न्),

निगमकृदुपजह्रे भृं(ङ्)गवद् वेदसारम् ।

अमृतमुदधितश्चापाययद् भृत्यवर्गान्,

पुरुषमृषभमाद्यं(ङ्) कृष्णसं(ञ्)ज्ञं(न्) नतोऽस्मि ॥ 49॥

bhavabhayamapahantuṃ(ñ) jñānavijñānasāraṃ(n)

nigamakṛdupajahre bhṛṃ(ṅ)gavad vedasāram .

amṛtamudadhitaścāpāyayad bhṛtyavargān

puruṣamṛṣabhamādyaṃ(ṅ) kṛṣṇasaṃ(ñ)jñaṃ(n) nato'smi .. 49..

इति श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहं(म्)स्यां(म्)

सं(म्)हितायामेकादशस्कन्धे एकोनत्रिं(म्)शोऽध्यायः ॥

iti śrīmadbhāgavate mahāpurāṇe pāramahaṃ(m)syāṃ(m)

saṃhitāyāmekādaśaskandhe ekonatriṃ(m)śo'dhyāyaḥ .. 29..

ॐ पूर्णमदः(फ्) पूर्णमिदं(म्) पूर्णात्पूर्णमुदच्यते

पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥

ॐ शान्तिः(श्)शान्तिः(श्)शान्तिः ॥

Om Pūrṇamadah(ph) Pūrṇamidaṃ(m) PūrṇātPūrṇamudacyate|

Pūrṇasya Pūrṇamādāya Pūrṇamevāvashiṣyate ||

Om Shāntih(ś) Shāntih(ś) Shāntih ||